

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY
(MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM)

Prevence rizikového chování

Školní rok 2018/2019

Vypracovala Jiřina Miková – školní metodička prevence

Realizátoři programu: všichni pedagogičtí pracovníci

1. ÚVOD

Základním principem preventivní strategie na naší škole je osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence a rozvoj dovedností, které vedou u dětí a mládeže k odmítání všech druhů sebedestruktivního chování, projevů agresivity a porušování zákona.

Minimální preventivní program v této podobě je výsledkem upravování, zkoušení a nedá se považovat za definitivní.

Každý další školní rok přináší nové podněty a nápady a na základě zkušeností hledáme pokud možno efektivní cesty vedoucí ke zkvalitnění vlivu na naše žáky. Za velmi důležitou oblast považujeme prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek, boj proti nudě = smysluplné využívání volného času.

Na tvorbě a realizaci Minimálního preventivního programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci.

Program je zaměřený na všechny oblasti rizikového chování dětí na základní i mateřské škole a probíhá celoročně v rámci spolupráce se školním parlamentem, v jednotlivých vyučovacích hodinách, hlavně pak v hodinách občanské a rodinné výchovy, přírodopisu, a také formou besed a spoluprací s PČR a Městskou policií Litvínov.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní a Mateřská škola, Školní 126, Horní Jiřetín, okr. Most. Zřizovatelem školy je město Horní Jiřetín, součástí školy je mateřská škola, školní družina a jídelna. Školu navštěvuje 190 žáků. Mateřská škola je umístěna v budově č. 300, kde je také školní jídelna, školní družina a tělocvična. V areálu MŠ je také školní zahrada.

Jedná se o školu městskou, umístěnou v poměrně příjemném prostředí ve středu města. Okolí školy je udržované, v blízkosti je kulturní dům a k příjemnému prostředí přispívá i bezprostřední blízkost lesa.

V budově ZŠ je 11 učeben. Z toho je 1 odborná učebna fyziky a chemie, 1 jazyková učebna, 1 učebna PC a všech 11 učeben je vybaveno interaktivní tabulí.

V budově MŠ jsou 4 třídy. 2 třídy jsou pro školní družinu a 1 třída pro zájmové útvary. V této budově se také nachází 1 malá PC učebna, menší tělocvična a školní jídelna.

Dále je k dispozici 1 tělocvična patřící Sokolu Horní Jiřetín a hřiště. V areálu ZŠ se také nachází kuchyňka, dílny, skleník a školní knihovna.

Letošní rok byl také schválen projekt „Moderní učebna na půdě školy“, který bude financován z IROP.

Informace o škole lze získat z webových stránek <http://www.zsmshornijiretin.cz/>

Při škole funguje Klub přátel školy. Škola dále nabízí široký sortiment mimoškolních aktivit (zájmových útvarů), které vedou učitelé ZŠ.

3. AKTUÁLNÍ

Problémovou oblastí zůstávají i nadále návykové látky – cigarety, elektronické cigarety, alkohol, dále pak vandalismus a v poslední době se řešily také případy šikany a kyberšikany mezi jednotlivci. Největším problémem je ale stále záškoláctví a skryté záškoláctví. Byť se jedná o ojedinělé případy, říkáme důrazně ne takovému chování a i letošní školní rok budeme směřovat aktivity v oblasti prevence k této problematice.

4. CÍLE MPP

DLOUHODOBÝ CÍL

- prevence šikany – práce s ohroženými jedinci /agresor – oběť/
- prevence záškoláctví a skrytého záškoláctví
- výchova ke zdravému životnímu stylu
- rozvoj etického a právního vědomí
- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních
- vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- snaha o změnu postoje u dětí, které již do kontaktu s drogou přišly
- zvyšování odolnosti dětí vůči droze
- sexuální výchova /bezpečný sex/
- rozvoj schopnosti správné komunikace
- zkvalitňování mezilidských vztahů
- výchova k samostatnosti
- snaha o kladné sebepřijetí u dětí a rozvoj schopnosti mít sám sebe rád
- upevňování důvěrného vztahu mezi pedagogy a žáky
- vhodné trávení volného času
- metodická a informační pomoc pedagogům
- navázání vztahu rodiče – pedagog – škola
- další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence
- vzájemná propojenost a návaznost dílčích projektů
- zapojení všech pedagogických pracovníků (včetně školní družiny)
- získat a zapojit co nejvíc žáků
- spolupracovat se státními institucemi – MěP Litvínov, PPP v Mostě, HZS Ústeckého kraje a s neziskovými organizacemi Člověk v tísni
- dbát na zpětnou vazbu žáků

STŘEDNĚDOBÝ CÍL

- mapování třídních vztahů za pomoci TU
- pokračovat v třídnických chvílkách, třídnických hodinách a sebehodnocení dětí
- ve spolupráci s výchovnou poradkyní a psycholožkou se zaměřit na žáky SPUCH, u kterých hrozí zvýšené riziko výskytu sociálně-patologických jevů (žák, který má problémy v učení, může sklouznout k nežádoucímu chování)
- posílit čtenářskou, finanční, občanskou a sociální gramotnost

Další krátkodobé cíle programu

- uskutečnit plánované akce v rámci programu aktivit prevence na škole
- uskutečnit adaptační výjezdy první a šesté třídy
- zlepšit informovanost rodičů o aktivitách v rámci prevence na škole (letáky, předávání informací na třídních schůzkách)
- podpořit spolupráci s žákovským parlamentem

5. METODY PRÁCE A PROSTŘEDKY K REALIZACI MPP

K realizaci cílů budou použity tyto prostředky a metody práce:

- žáci, kteří se dostanou do, pro ně, bezvýchodné situace, mohou využít anonymní elektrickou schránku důvěry (schrankaduvera@izms.cz).
- metodická pomoc pedagogům
- volnočasové aktivity – vhodné trávení volného času našich žáků. Snažíme se rozvíjet talent a dovednosti našich dětí v rámci mimoškolních aktivit.
-činnost kroužků je rozdělena na sportovní, výtvarné, jazykové, hudební, počítačové.
- tematické výstavy – poskytování informací dětem a rodičům prostřednictvím nástěnky preventistů.
- uspořádat aktivity pro rodiče – informovat rodiče o záměrech a způsobech realizace programu, nejlépe na třídních schůzkách a snažit se je získat pro účast na realizaci
- kontrola listů prevence a následná zpětná vazba

6. PREVENCE NA 1. A 2. STUPNI ZŠ

Primární prevenci na **prvním stupni** má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají v předmětu Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, dramatickou výchovu nebo využít literaturu školy z oblasti primární prevence.

Zaměření na mladší školní věk - navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě, osvojování a upevňování základních návyků v rámci – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami, základy etické výchovy, zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení, včasné diagnostikování problémů ve třídních kolektivech, návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd.

Práce na **druhém stupni** je velmi náročná na koordinaci, důležité je, aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech občanská a rodinná výchova, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura.

K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médií, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed, přednášek.

7. ÚKOLY A ČINNOST UČITELŮ A DALŠÍCH PDG. PRACOVNÍKŮ

- včasná diagnostika a intervence při riziku vzniku rizikového chování a kooperace s odborníky při jejich řešení,
- věnování pozornosti problematickým skupinám žáků nebo jednotlivcům, odhalování projevů asociálního chování mezi žáky,
- sledovat často opakující se krátkodobé absence žáků – prevence záškoláctví,
- spolupráce s rodiči žáků s tendencemi vyhýbat se školní docházce,
- shromažďování a zpřístupňování materiálů pro pedagog sbor,
- zapojení vedení školy i kolegů do tohoto programu

8. AKTIVITY PRO ŽÁKY

- výchova k odpovědnosti za zdraví své a ostatních
- vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- zaměření pozornosti na projekty prevence záškoláctví a skrytého záškoláctví, drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- věnovat nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření – osvěta v rámci hodin Orv a třídnických hodin
- dovednost volby správné životosprávy – poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, ŠVP, lyžařského výcvikového kurzu, adaptačního výjezdu 1. a 5. třídy.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (tematické dny, sportovní akce)
- účast v literárních, vzdělávacích, sportovních a jiných soutěžích
- ekologická výchova

Jednorázové akce

Střední odborné učiliště v Hamru
Exkurze na ÚP Most
Návštěva středních škol dle výběrů žáků
Prezentace středních škol v rámci hodin Orv

Divadelní představení
Filmová představení, 3D kino
Taneční představení
Koncerty, muzikály

Projekty školy

Finanční gramotnost
Etická výchova – „Jsme tým“
Projekt Gramotnosti
Projektové dny – 100. výročí vzniku ČSR
Projektový den – Advent
Projektový den - dramatická výchova/čtenářská gramotnost
Den Země
Průřezová témata
Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí+dopravní výchova

Volnočasové aktivity – sportovní a zájmové organizace

Oddíl kopané, moderní gymnastika, míčové hry, volejbal, cvičení rodičů s dětmi, taneční kroužek, stolní tenis, cvičení – senioři, dětské ochotnické divadlo

- zájmové útvary

Sportovní hry pro mladší žáky, stolní tenis, keramika, vaření, zobcová flétna, deskové hry, taneční a pohybový kroužek, matematika – příprava na přijímačky, přírodovědný kroužek

9. AKTIVITY PRO RODIČE

- seznámení zák. zástupců s MPP v rámci webových stránek (informace předány na tř. schůzkách)
- seznámení zák. zástupců s postupem školy v případě problémů žáků s drogami
- na třídních schůzkách hovořit o nebezpečí drog zejména u starších žáků, kterým zák. zástupce povolují účast na diskotékách
- možnost osobní konzultace s metodičkou prevence v případě potřeby

10. ZPŮSOB HODNOCENÍ EFEKTIVITY

- vedení statistiky zúčastněných žáků na jednotlivých preventivních činnostech
- sociálně psychologický výzkum zaměřen na rizikové chování
- evidence výsledků při plnění úkolů se „Zlatou rybkou“
- spolupráce s médii, především tiskem (Radnice)

11. SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI ORGANIZACEMI

Pedagogicko-psychologická poradna
Městská policie Litvínov
HZS Ústeckého kraje
Člověk v tísni
OHES Most
Policie ČR

12. METODICKÉ DOKUMENTY, LEGISLATIVA

Realizace Minimálního preventivního programu vychází z těchto dokumentů:

1. Metodický pokyn MŠMTV k **prevenci a řešení šikanování žáky škol a školských zařízení** Čj.:28275/2000 – 22
2. Metodický pokyn MŠMT ČR Č.j.10194/2002 k jednotnému postupu školy v **uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví.**
3. Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti **projevům rasismu, xenofobie a intolerance** (Čj.:14423/99-22)
4. Metodický pokyn k zajištění **bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních** (Čj.:29159/2001-26)
5. Strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009-2013, jehož součástí je Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení a metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci rizikového chování u dětí a mládeže
6. MP ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže čj. 14 514/2000 – 51
7. Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané č. j.25884/
8. Vnitřní směrnice „Školní řád“
9. Vnitřní směrnice „Pravidla pro hodnocení žáků“

13. Plán školního metodika prevence pro školní rok 2018 – 2019

CÍL

Cílem minimálního programu naší školy je zvýšit odolnost dětí a mládeže vůči rizikovému chování a snížit rizika a vlivy, které narušují zdravý rozvoj osobnosti. Preventivní program respektuje věk a osobnostní zvláštnosti žáků.

PRIORITY programu prevence pro školní rok 2018-2019

1. V rámci prevence se plán pro tento školní rok zaměřuje především na návykové látky – tabák, elektronické cigarety, alkohol
2. Dalším problémem k řešení pro tento školní rok je záškoláctví a skryté záškoláctví, vandalismus, lhaní
3. Nemalou pozornost budou pedagogové věnovat také šikaně a nástrahám internetu - kyberšikaně

Další oblasti prevence na škole

1. osobnostní rozvoj žáků směrem k budování sebeúcty, sebedůvěry a vlastní zodpovědnosti
2. otevřené vztahy, důvěru v pracovníky školy a ochotu řešit vlastní problémy
3. zdravý životní styl spojený se zdravou výživou, sportem, aktivitou, smysluplnou zájmovou činností

4. získání a zpracování informací v závislosti na kouření, alkoholu, drogách, gamblerství, šikanování
5. zapojení žáků do všech aktivit tak, aby sami sledovali dění ve škole, snažili se potlačit nepříznivé vlivy a řešili problémové situace (spolupráce se školním parlamentem)
6. vlastní aktivitu žáků ve vztahu k protidrogové prevenci
7. zvýšenou pozornost rizikovým skupinám žáků
8. na spolupráci s rodiči

PLÁN JE REALIZOVÁN

1. **Ve výuce** – zejména v předmětech - prvouka, vlastivěda, přírodověda, občanská a rodinná výchova, tělesná výchova, pracovní vyučování, chemie, přírodopis a pro potřeby tohoto škol. roku i ve třídnických hodinách.
2. **Při školních aktivitách** - školní družina, školní výlety a akce pořádané školou, exkurze, besedy, přednášky a mimoškolní aktivity (zájmové útvary)
3. **Při konzultacích a setkáních s rodiči** v rámci třídních schůzek či individuálních schůzkách
4. **Osvětou pro rodiče a veřejnost** formou příspěvků do Radnice a Hojiče
5. **Předáváním informací** pedagogickému sboru a poskytování pomoci v případě potřeby

PLÁN AKCÍ ŠKOLNÍHO METODIKA PREVENCE

Během celého školního roku budou vykonávány informační a poradenské činnosti (průběžně):

1. poučení žáků o postupech školy při výskytu návykových látek a výskytu šikany
2. úprava a realizace Minimálního preventivního programu školy
3. začlenění témat do jednotlivých předmětů - Orv, Př a Prv, Ch, VI
4. preventivní práce ve spolupráci s třídními učiteli a ostatními učiteli
5. organizace výchovně vzdělávacích akcí pro žáky:

Září – „Jsme tým“ – projekt EV, divadelní představení MŠ, zahájení plavání, adaptační pobyt 1. třídy

Říjen – zahájena činnost kroužků, třídnické hodiny, adaptační pobyt 6. třídy, plavání, projekt Gramotnosti - Osek, projektové dny – 100. výročí vzniku ČSR,

příměstský tábor, návštěvy Městské knihovny Litvínov, vyhlášení celoroční soutěže ZŠ,

Listopad – projektový den – Advent, plavání, třídnické hodiny, školní kolo olympiády z D, Den zdraví, návštěvy Městské knihovny Litvínov

Prosinec – mikulášská/vánoční besídka pro MŠ – 9.tř., vánoční exkurze – třídní, adventní vystoupení žáků v kostele – Česko zpívá koledy, vánoční jarmark, trhy – ukázka výrobků, třídnické hodiny, besídky ve třídách, divadelní představení pro 1. stupeň

Leden - projektový den – dramatická výchova/čtenářská gramotnost, divadlo v MŠ, třídnické hodiny, okresní kolo olympiády z D, školní kolo olympiády ze Z, třídní schůzky 9. třída

Únor –Pythagoriáda, školní kolo olympiády z Př, školní a okresní kolo – recitace, okresní kolo olympiády ze Z, lyžařský výcvik

Březen – den otevřených dveří, třídnické hodiny, plavecká štafeta, plavání

Duben – velikonoční turnaj ve stolním tenisu DDM Most, projektový den – Den Země, Noc s Andersenem, okresní kolo olympiády z Př, plavání, třídnické hodiny, zápis k povinné školní docházce

Květen – Jarmark slečny Žofie, Kouzelník se živými zvířátky pro MŠ, třídnické hodiny, plavání, zápis k předškolnímu vzdělávání, Chorvatsko (ozdravný pobyt)

Červen – Plaváček MŠ, ŠVP Plasy (Haul), třídní výlety, Zahradní slavnost/akademie pro rodiče, projektový den – ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí a dopravní výchova, slavnostní ukončení a rozdání vysvědčení pro 9. třídu, Dětský den v MŠ/ZŠ, školní výlet v MŠ a ŠD

6. vyhledávání rizikových projevů chování u žáků a jejich řešení
7. spolupráce s rodiči a s organizacemi, které se zabývají danou problematikou
8. další vzdělávání metodika prevence (NIDV, metodické semináře v PPP), získávání a shromažďování nových informací, právních předpisů a jejich

předání žákům a dalším vyučujícím, aktualizace databáze spolupracovníků školy pro oblast rizikového chování, aktualizace školní nástěnky metodika prevence, kontrola „Zlaté rybky“

9. vést monitoring rizikového chování (spolupráce s výchovnou poradkyní a tř. učiteli), následné šetření a poskytování poradenských služeb zákonným zástupcům

10. kontrola Listů prevence

11. Plán předpokládané činnosti bude během školního roku doplněn o akce, které nám budou nabídnuty soukromými subjekty nebo státními organizacemi k tomu určenými.

SEZNAM REALIZÁTORŮ MPP PROGRAMU

Ing. Klára Křivánková – ředitelka	
Mgr. Petra Strnadová – zástupkyně, výchovná poradkyně	
Jiřina Miková – metodička prevence	
TŘÍDNÍ UČITELÉ	
Mgr. Žitková Ivana	
Mgr. Šnorová Markéta	
Mgr. Stefanová Naděžda	
Mgr. Vaňková Irma	
Mgr. Kohoutová Nikola	
Mgr. Koptová Martina	
Mgr. Dubnová Lenka	
Mgr. Čejka Jaroslav	
Mgr. Miková Jiřina	
UČITELÉ BEZ TŘÍDNICTVÍ	
Bc. Venclová Zuzana	
Mgr. Johanová Kateřina	
König Martin	
ASISTENTKY PEDAGOGA	
Divkovič Lucie	

Kostecká		Kamila	
Rákosová		Gabriela	
<u>PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI MŠ A ŠD :</u>			
Bc.Láliková	Jitka	zástupkyně ředitelky pro MŠ a ŠD, metodik pro logopedii, učitelka 3.tř.	
Bc. Vondrová	Michaela	učitelka 1. třídy	
Vavroušková	Taťana	učitelka 2. třídy	
Vítvarová	Barbora		
Roušalová	Dominika	učitelka 3. Třídy	
Bc. Láliková	Jitka		
Vítvarová	Barbora	vychovatelka ŠD	
Haragová	Veronika		
Pantůčková	Lucie	asistentka pedagoga v MŠ	

V Horním Jiřetíně dne 3.9.2018

Jiřina Miková